Torsdag, den 14. november 2019

P9_TA(2019)0058

Kriminalisering af seksualundervisning i Polen

Europa-Parlamentets beslutning af 14. november 2019 om kriminalisering af seksualundervisning i Polen (2019/2891(RSP))

(2021/C 208/05)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder af 10. december 1948,

— der henviser til FN's mål for bæredygtig udvikling,

— der henviser til Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold imod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen), der blev åbnet for undertegnelse den 11. maj 2011,

— der henviser til Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug af 25. oktober 2007 (Lanzarote-konventionen),

— der henviser til konventionen af 18. december 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW),

— der henviser til konventionen om barnets rettigheder af 20. november 1989,

— der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (i det følgende benævnt »chartret«),

— der henviser til Beijing-erklæringen og den tilhørende handlingsplan, der blev vedtaget på den fjerde verdenskvindekonference den 15. september 1995, og til de efterfølgende slutdokumenter som blev vedtaget på de ekstraordinære FN-samlinger Beijing+5 (2005), Beijing + 15 (2010) og Beijing + 20 (2015),

— der henviser til den internationale konference om befolkning og udvikling afholdt i Kairo i 1994 og handlingsprogrammet herfra,

— der henviser til UNESCO's internationale tekniske vejledning af 2018 om seksualundervisning,

— der henviser til den operationelle vejledning af 2014 fra FN's Befolkningsfond (UNFPA) om bredtfavnende seksualundervisning,

— der henviser til de europæiske standarder for seksualundervisning i Europa, der er udviklet af Verdenssundhedsorganisationens (WHO) regionale kontor for Europa og det tyske forbundscenter for sundhedsuddannelse,

— der henviser til den af Europarådets kommissær for menneskerettigheder forfattede rapport om kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder i Europa af 4. december 2017,

— der henviser til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 20. juni 2017 i sagen Bayev m.fl. mod Rusland,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/93/EU af 13. december 2011 om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi ([1]) og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2004/68/JHA af 22. december 2003 om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi ([2]),

— der henviser til EU's undersøgelse om lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner, som blev offentliggjort af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) i 2019,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Polen og navnlig sin beslutningen af 15. november 2017 om situationen for retsstaten og demokratiet i Polen ([3]),

— der henviser til betænkningen af 10. juli 2017 fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling efter dets undersøgelsesrejse til Polen 22.-24. maj 2017,

— der henviser til betænkningen af 3. december 2018 fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender efter udsendelsen af en ad hoc-delegation til Polen om retsstatssituationen (19.-21. september 2018),

— der henviser til sin beslutning af 13. februar 2019 om konstatering af tilbagegang med hensyn til kvinders rettigheder og ligestilling i EU ([4]),

— der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2,

A. der henviser til, at et borgerinitiativ om ændring af artikel 200b i den polske straffelov blev forelagt for det polske parlament Sejmen den 17. juli 2019 af initiativsammenslutningen »Stop Pædofili«;

B. der henviser til, at Sejmen den 15. oktober 2019 efter parlamentsvalget og genoptagelsen af et suspenderet parlamentsmøde drøftede lovforslaget ved førstebehandlingen og den 16. oktober 2019 nedstemte et forslag om at forkaste lovforslaget; der henviser til, at behandlingen af lovforslaget forventes at blive genoptaget efter åbningen af den nyvalgte Sejm 12. november 2019;

C. der henviser til, at lovforslaget har til formål at ændre den eksisterende lovgivning om forebyggelse og bekæmpelse af pædofili; der henviser til, at dragningen af lighedstegn mellem pædofili-fremmende handlinger og bredtfavnende seksualundervisning for unge er alarmerende, misforstået og skadelig;

D. der henviser til, at de nye bestemmelser i lovforslaget fastsætter, at den der offentligt fremmer eller billiger, at mindreårige deltager i samleje, straffes med fængsel i op til to år;

E. der henviser til, at ovennævnte bestemmelser også gælder for anvendelse af massekommunikation til at fremme eller billige, at mindreårige deltager i samleje eller andet seksuelt samkvem, og gælder for erhverv knyttet til uddannelse eller behandling af eller værgemål for mindreårige, med straf på indtil tre års fængsel; der henviser til, at der er blevet fremsat forslag om yderligere at forhøje strafferammen til fem år;

F. der henviser til, at sådanne bestemmelser under påskud af at forhindre pædofili reelt vil gøre det strafbart at udbyde bredtfavnende seksualundervisning til mindreårige, hvilket bl.a. vil have indvirkning på undervisere, aktivister, pleje- og omsorgsydere, psykologer, forlæggere og journalister samt endda forældre eller værger;

G. der henviser til, at det forfatningsmæssige princip om proportionalitet indebærer, at lovgiverne ikke har ubegrænsede skønsbeføjelser til at fastsætte regler for strafferetten, og at strafferetten kun kan anvendes som en sidste udvej, således i overensstemmelse med ultima ratio-princippet; der henviser til, at dette lovforslag vil være i strid med dette princip;

([1]) EUT L 335 af 17.12.2011, s. 1.
([2]) EUT L 13 af 20.1.2004, s. 44.
([3]) EUT C 356 af 4.10.2018, s. 44.
([4]) Vedtagne tekster, P8_TA(2019)0111.

Torsdag, den 14. november 2019

H. der henviser til, at Polen har ratificeret Istanbulkonventionen, Lanzarotekonventionen, CEDAW og konventionen om barnets rettigheder og er forpligtet i henhold til folkeretten om menneskerettigheder til at sikre adgang til bredtfavnende seksualundervisning og -information, herunder om risici for seksuel udnyttelse og misbrug, og til at modvirke kønsstereotype forestillinger i samfundet;

I. der henviser til, at det i 20 medlemsstater allerede er gjort lovpligtigt at tilvejebringe en eller anden form for undervisning i seksualitet og sundhed; der henviser til, at nogle medlemsstater, herunder Polen, ikke har overholdt de standarder for seksualundervisning i Europa, som WHO har udviklet;

J. der henviser til, at bredtfavnende seksualundervisning er et læseplansbaseret undervisningsforløb om de kognitive, følelsesmæssige, fysiske og sociale aspekter af seksualitet og har til formål at udstyre børn og unge med viden, færdigheder, holdninger og værdier, der sætter dem i stand til at værne om deres sundhed, trivsel og værdighed; der henviser til, at bredtfavnende seksualundervisning vil give børn og unge mulighed for at udvikle respektfulde sociale og seksuelle relationer samtidig med at kunne overveje, hvordan deres valg påvirker egen og andres trivsel; der henviser til, at det også vil give børn og unge mulighed for at forstå og sikre beskyttelsen af deres rettigheder gennem hele livet;

K. der henviser til, at bredtfavnende seksualundervisning er et af de vigtigste instrumenter til opfyldelse af forpligtelserne i forbindelse med 25-året for den internationale konference om befolkning og udvikling (ICPD25), nemlig fuldstændig opfyldelse af behovet for familieplanlægning, ingen forebyggelige dødsfald blandt mødre og ingen kønsbaseret vold og skadelig praksis mod kvinder, piger og unge;

L. der henviser til, at kvinders seksuelle og reproduktive sundhed i henhold til chartret om grundlæggende rettigheder, den europæiske menneskerettighedskonvention og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er knyttet til en række menneskerettigheder, herunder ret til liv og værdighed, frihed for umenneskelig og nedværdigende behandling, ret til adgang til sundhedsydelser, ret til privatlivets fred, ret til uddannelse og forbud mod forskelsbehandling, hvilket også er afspejlet i den polske forfatning;

M. der henviser til, at lovforslaget kan ses som yderligere et forsøg i de seneste år på at begrænse seksuelle og reproduktive rettigheder i Polen; der henviser til, at forsøget på yderligere at begrænse retten til abort blev standset i 2018 som følge af massiv modstand fra polske borgere, hvad der kom til udtryk i de såkaldte Sort Fredag-protestoptog;

N. der henviser til, at ECHR har anført, at i følsomme spørgsmål, f.eks. i den offentlige debat om seksualundervisning, hvor forældrenes synspunkter, uddannelsespolitikker og tredjeparters ret til ytringsfrihed skal afvejes mod hinanden, har myndighederne ikke andet valg end at ty til kriterierne om objektivitet, pluralisme, videnskabelig nøjagtighed og i sidste ende nytteværdien af en bestemt type oplysninger til de unge;

O. der henviser til, at mange børn og unge første gang lærer om intime forbindelser fra pornografi, især online, og fra modstridende budskaber fra deres kammerater; der henviser til, at seksualundervisning i denne forbindelse bliver endnu mere afgørende for at give de unge mulighed for at navigere sikkert på internettet og på sociale medier, så de ikke bliver ofre for online-grooming, så de hjælpes med at forstå indholdet og til at genkende faktabaserede oplysninger og forekomst af kønsstereotyper og sexisme;

P. der henviser til, at mindreårige kan støde på hindringer for adgang til prævention, såsom restriktive love og politikker vedrørende adgang til prævention, ud over manglende viden; der henviser til, at selv hvor unge har adgang til prævention, kan de forhindres i at gøre brug heraf på grund af den stigmatisering, der klæber sig til sex før ægteskab og/eller anvendelse af prævention, frygt for bivirkninger eller uvidenhed om korrekt brug af prævention; der henviser til, at teenagere over 15 år i henhold til polsk ret om seksuel lavalder er juridisk kompetente til at give samtykke til seksuelle handlinger; der henviser til, at de stadig skal have deres værges samtykke for at få recept på præventionsmidler;

Q. der henviser til, at seksuel vold er udbredt, navnlig med mindreårige som ofre, og bør udryddes; der henviser til, at teenagegraviditeter fortsat er et stort socialt problem og kan bidrage til mødre- og børnedødelighed; der henviser til, at bredtfavnende seksualundervisning hjælper med at nedbryde kønsstereotyper og forebygge kønsbaseret vold;

1. minder om, at seksuel sundhed er afgørende for den samlede sundhed og trivsel for enkeltpersoner, par og familier, foruden den sociale og økonomiske udvikling i samfund og land, og at adgang til sundhed, herunder seksuel og reproduktiv sundhed, er en menneskeret;

2. udtrykker dyb bekymring over de yderst vage, brede og uforholdsmæssige bestemmelser i lovforslaget, som de facto har til formål at kriminalisere formidling af seksualoplysning til mindreårige, og hvis omfang potentielt truer alle personer, herunder især seksualundervisere, inklusive lærere, sundhedspersonale, forfattere, forlæggere, civilsamfundsorganisationer, journalister og forældre eller værger, med op til tre års fængsel for undervisning i menneskelig seksualitet, sundhed og intime forhold; er fortsat bekymret over, at dette lovforslag vil have en afdæmpende virkning på underviserne, og at en af de vigtigste hindringer for seksualundervisning er den kendsgerning, at underviserne ikke modtager støtte;

3. gentager på det kraftigste, at adgang til bredtfavnende og alderssvarende oplysninger om køn og seksualitet og adgang til seksuel og reproduktiv sundhedspleje, herunder seksualundervisning, familieplanlægning, præventionsmetoder og sikker og lovlig abort, er afgørende for at skabe en positiv og respektfuld tilgang til seksualitet og seksuelle forhold, såvel som for muligheden for at have ufarlige seksuelle oplevelser uden tvang, forskelsbehandling eller vold; opfordrer alle medlemsstater til at indføre bredtfavnende, alderssvarende seksual- og samlivsundervisning for unge i skolerne;

4. minder om, at en sådan uddannelse er en nødvendig del af skolernes læseplaner for at opfylde WHO's europæiske standarder for uddannelse og beskyttelse af unge; bekræfter, at en sådan uddannelse bør omfatte emner som seksuel orientering og kønsidentitet, seksuelle udtryksformer, forhold og bekræftende samtykke og oplysninger om negative resultater eller vilkår såsom seksuelt overførte infektioner og hiv, utilsigtet graviditet, seksuel vold og skadelig praksis såsom grooming og kønslemlæstelse af piger/kvinder;

5. minder om, at uddannelse ud over at være en grundlæggende ret i sig selv også er en forudsætning for at kunne nyde andre grundlæggende rettigheder og friheder som sikret ved artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), den polske forfatning og chartret; understreger, at manglende information og undervisning om køn og seksualitet så langt fra at beskytte unge snarere bringer deres sikkerhed og trivsel i fare ved at fastholde deres sårbarhed og efterlader dem uden redskaberne til at genkende seksuel udnyttelse, misbrug og vold, herunder vold i hjemmet og onlineformer for misbrug, såsom vold i cyberspace, online-chikane og hævnporno; mener, at bredtfavnende seksualundervisning også har en positiv indvirkning på resultaterne af ligestilling mellem kønnene, herunder omdannelse af skadelige kønsnormer og holdninger til kønsbaseret vold, og dermed bidrager til at forhindre vold og seksuel tvang i parforhold, bryde tavsheden omkring seksuel vold, seksuel udnyttelse eller misbrug og til at give unge styrken til at søge hjælp;

6. understreger betydningen af sundheds- og seksualundervisning, navnlig for piger og unge LGBTI-personer, som især rammes af uretfærdige kønsrelaterede normer; understreger, at en sådan undervisning skal omfatte formidling til unge om parforhold baseret på ligestilling mellem kønnene, samtykke og gensidig respekt som en måde til at forebygge og bekæmpe kønsstereotyper, homofobi, transfobi og kønsbaseret vold; bemærker, at seksualundervisning ikke fører til seksuel aktivitet i en tidligere alder;

7. minder om, at artikel 23 i direktiv 2011/93/EU opfordrer medlemsstaterne, herunder Polen, til at træffe passende foranstaltninger sammen med relevante civilsamfundsorganisationer til at øge bevidstheden og mindske risikoen for, at børn bliver ofre for seksuelt misbrug eller udnyttelse;

8. anerkender civilsamfundets vigtige rolle i at tilvejebringe seksualundervisning; opfordrer til, at der stilles tilstrækkelige midler til rådighed for de berørte organisationer gennem forskellige finansieringsinstrumenter på EU-plan, såsom den flerårige finansielle ramme 2021-2027, programmet for rettigheder og værdier og andre EU-pilotprojekter, der kan have en indvirkning på dette område;

9. fordømmer den seneste udvikling i Polen, der har til hensigt at misinformere, stigmatisere og forbyde seksualundervisning, og navnlig det barske, upassende og fejlagtige indhold af den begrundelse, der er fastsat i lovforslaget; opfordrer Sejmen til at lade lovforslaget falde og til at sikre, at unge har adgang til bredtfavnende seksualundervisning, og at de, der formidler denne undervisning og information støttes på en faktuel og objektiv måde;

10. opfordrer Rådet til at behandle dette spørgsmål og andre påstande om krænkelser af de grundlæggende rettigheder i Polen i forbindelse med de igangværende høringer om situationen i Polen i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, i TEU;

11. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Kommissionen og Rådet, Polens præsident, regering og parlament og til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.